

к. пед. н., доц. кафедри інформатики і математики Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

студентка V курсу ф-ту інформатики і математики Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

СТРУКТУРА ІНФОРМАЦІЙНОГО РЕСУРСУ МЕЛІТОПОЛЬСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАЙОННОЇ БІБЛІОТЕКИ

На сьогодні сучасний стан розвитку бібліотеки неможливо уявити без упровадження нових інформаційних технологій, сучасних напрямів і форм інформаційного обслуговування [2].

Особливо швидкими темпами зростає попит на електронні ресурси, посилюється інтерес до повнотекстових документів, поданих в електронному форматі. Значення бібліотеки нині визначається не кількістю фонду друкованих книжок, не обсягом передплати, а тим, наскільки вона готова надати доступ до світових інформаційних ресурсів і швидкістю їх отримання, тому що все більше читачів використовують глобальну мережу для доступу до інформації [3]. Тому працівники бібліотек активно долучаються до створення електронних колекцій шляхом оцифрування власних фондів і створення електронних бібліотек.

Важливими у розробці теоретичних основ розвитку бібліотек в електронному середовищі є наукові напрацювання таких російських дослідників, як Т.А. Бахтуріна, Т.М. Кузмішина, І.Г. Моргенштерн, Ю.Н. Столярова. Накопичений досвід щодо створення, розвитку корпоративних проєктів і практики побудови взаємодії бібліотек на сучасному етапі найповніше представлений у працях таких вітчизняних бібліотекознавців, як Ф. С. Воройський, Н. В. Соколова, І. О. Давидова.

Електронна бібліотека — це “інформаційна система, що дозволяє надійно зберігати і ефективно використовувати будь-які колекції електронних документів (текстових, графічних, звукових, відео, аудіо тощо), локалізованих в самій системі, а також доступних їй через телекомунікаційні мережі” [1].

Мета даної роботи полягає в обґрунтуванні структури створеного інформаційного ресурсу Мелітопольської центральної районної бібліотеки.

Розроблений інформаційний ресурс бібліотеки Мелітопольської центральної районної бібліотеки, розміщений у мережі Інтернет за електронною адресою <http://msrb.org.ua>. Даний інформаційний ресурс має наступні особливості: зручний інтерфейс для користувача і адміністратора; основну інформацію про бібліотеку; база даних бібліотечного каталогу; пошук необхідних видань у електронному бібліотечному каталозі; забезпечений зворотній зв'язок з адміністратором сайту через віртуальну довідкову службу; розділ адміністратора містить засоби налаштування і підтримки сайту і бази даних; сайт має дружній користувальний інтерфейс і простий легковантажуваний дизайн; форма пошуку по контенту сайту; основні контакти бібліотеки.

Структура сайту інформаційного ресурсу Мелітопольської центральної районної бібліотеки має такі елементи: головну сторінку бібліотеки, на якій відображаються новини; відомості про бібліотеку (історія створення, керівництво); каталог існуючих ресурсів бібліотеки (інформація про друковані видання: книги, брошури, альбоми, схеми, збірники стандартів), а також документи на електронних носіях); основні контакти: адреса бібліотеки, номер телефону; електронний каталог видань із зазначенням П.І.Б. автора, назви книги, ББК, шифру зберігання, року видання, кількості сторінок, наявності книги; форма для генерації звітів, генерація ББК; форма для введення звіту про отриману літературу та наявної в бібліотеці; форма для зворотного зв'язку та довідкова служба для он-лайн та оф-лайн підтримки; форма пошуку по контенту, по назві книги, по автору, по ББК; форма новинок бібліотечного фонду; форма для входу в адміністративну панель (рис. 1).

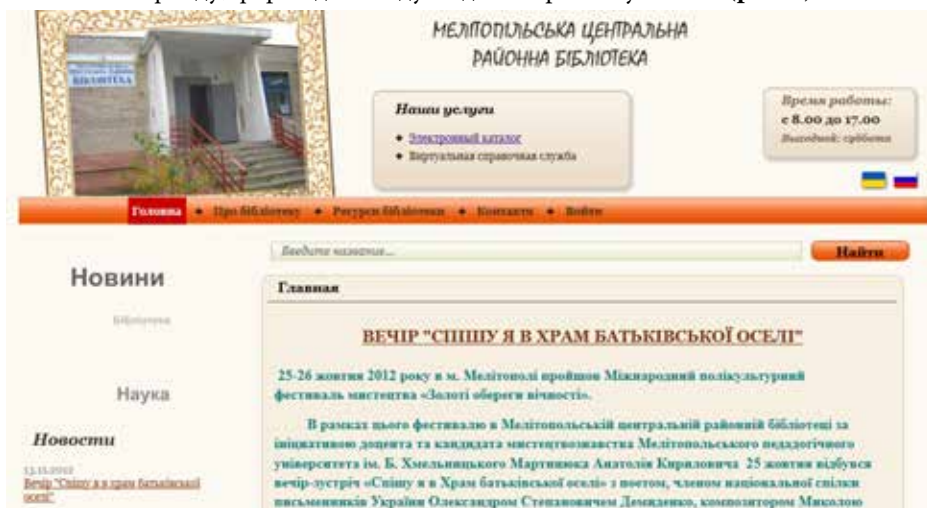

Рисунок 1. Головна сторінка інформаційного ресурсу Мелітопольської центральної районної бібліотеки

Таким чином, структура розробленого інформаційного ресурсу Мелітопольської центральної районної бібліотеки відповідає визначеним особливостями, поставленому технічному завданню та створений згідно вимог до розробки.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Вигурский К. В., Горный Е. А. Развитие электронных библиотек: мировой и российский опыт, проблемы, перспективы // Интернет и российское общество / Под ред. И. Семенова; Моск. Центр Карнеги. — М.:Гендальф, 2002. — С. 158–188.
2. Кислюк Л. Аналіз структури та ступеня впровадження електронних ресурсів і базданих бібліотек вищих навчальних закладів України / Л. Кислюк // Вісник книжкової палати. – 2009. – №3. – С. 28-31.
3. Шемаєва Г. В. Електронні ресурси бібліотек України в інформаційному забезпеченні науки: стан та перспективи розвитку / Г. В. Шемаєва // Бібл. планета. — 2006. — № 4. — С. 21–24.

Осадчий В.В

к. пед. н., доц. кафедри інформатики і кібернетики Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

Сенченко М. І.

студент V курсу ф-ту інформатики і математики Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

НЕДОЛІКИ ВИКОРИСТАННЯ БЕЗКОШТОВНИХ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ КОНТЕНТОМ

На сьогодні усе частіше використовують велику кількість інформації, яка розміщена у вигляді інформаційних ресурсів мережі Інтернет. З розвитком використання мережевих інформаційних технологій доступу до ресурсів значно зросла кількість різноманітних зовнішніх та внутрішніх атак на дані ресурси. Саме тому, проблема забезпечення безпеки web-ресурсів для попередження та нейтралізації наслідків подібних атак залишається актуальним питанням сьогодення. Рішення даної проблеми припускає установку систем безпеки інформаційних ресурсів, що відповідає потребам користувачів.

Під час створення web-ресурсів головним питанням стає вибір платформи для майбутнього сайту. Вирішальними ознаками стають такі функції як, низька ціна, відсутність високих вимог до хостингу, висока функціональність та інше. У глобальній мережі Інтернет більшість сайтів створенні на основі систем управління контентом (CMS) [1].

Система управління контентом – це автоматизований редакторський комплекс, який дозволяє керувати змістом и структурою Інтернет-ресурсів у режимі on-line. А це означає, що керувати змістом сайту користувач може самостійно, без знань інформаційних технологій та допомоги технічного спеціаліста. Існує два типи CMS - платні та безкоштовні.

CMS відкривають безліч можливостей у створенні динамічних web-ресурсів. Усі важливі сайти, які містять великий об'єм інформації і потребують постійного її оновлення, використовують системи управління контентом. Це різноманітні каталоги, Інтернет-магазини і новинні сервера. За допомогою даних систем можна з легкістю додавати розділи, розміщувати ілюстрації, керувати розсилками, опубліковувати закриті інформацію, доступ до якої міститься у певної групи користувачів [3].

Велика кількість розробників при створенні web-ресурсів використовують безкоштовні системи управління контентом. Вибираючи одну із розповсюджених систем управління користувач отримує продукт, яким може вільно користуватися та отримує у додаток безліч різноманітних шаблонів, плагінів, розширень, які були розроблені програмістами з усього світу.

Проте безкоштовні CMS мають ряд важливих недоліків, на які необхідно звернути увагу. Головним завданням програмістів являється захист web-ресурсів та інформації, розміщеної на ньому, від зовнішніх та внутрішніх атак. Тому системи

управління повинні в першу чергу забезпечувати високий рівень захисту інформації.

До основних недоліків безкоштовних CMS відносяться:

- відсутність офіційної технічної підтримки, неможливість формально урегулювати конфліктні ситуації;
- технічну підтримку переважно здійснюють сторонні розробники, проте знайти індивідуального спеціаліста, який надасть послуги на гідному рівні важко;
- функціональність значно нижче, ніж у платних CMS;
- висока розширюваність, проте часто після внесення змін у систему коректно обновити її буде неможливо;
- рідко можна знайти безкоштовну CMS з документаціями та інструкціями користувачів та розробників;
- для налаштування системи користувач повинен мати достатню технічну кваліфікацію, а саме знання html, основи програмування та роботи з базами даних[2].

Проте, одним із головних недоліків безкоштовних систем керування є їх безпека. CMS-системи створенні на основі відкритого вихідного коду. Саме тому, для забезпечення високого рівня захисту web-ресурсів необхідно розширювати їх функціонал за допомогою допоміжних модулів, код яких також являється відкритим та доступним для зловмисників. Тому безкоштовні CMS з допоміжним функціоналом не будуть захищені від зовнішніх атак. Це посилюється тим, що безкоштовні системи дуже уразливі до необережних дій користувачів.

За даними дослідження існуючих систем управління найбільша кількість зовнішніх та внутрішніх атак припадає на web-ресурси, що створенні на основі безкоштовних CMS.

Отже, безкоштовні системи управління не здатні забезпечити належний рівень захисту web-ресурсів. Не зважаючи на їх легкість у використанні, розширений функціонал, наявності безлічі модулів, а головне їх безкоштовність вони не здатні протистояти зовнішнім атакам.

Рішенням даної проблеми є використання платних CMS або самописних систем на основі фреймворків. Вибираючи такі системи, користувач вибирає якісне обслуговування та технічну підтримку, що являється важливим аспектом при виборі ядра для web-ресурсу. Здійснити атаки на web-ресурси, створені на основі платних CMS або фреймворків значно складніше.

ЛІТЕРАТУРА

1. В.І. Гайдаржи, Н.А. Смирнова Методи захисту інформації в комп'ютерних системах і мережах: [Електронний ресурс] – Режим доступу – URL: http://www.nbuv.gov.ua/Portal/Natural/rzod/texts/2009_3/6.pdf.
2. І.В. Туровец Основные функции систем управления сайтами: [Електронний ресурс] – Режим доступу – URL: http://journals.miu.by/files/store/conferences/3/mim_sciencexxi_2011_04005.pdf?
3. [uripath=domains/journals/files/conferences/3/mim_sciencexxi_2011_04005.pdf](http://journals.miu.by/files/store/conferences/3/mim_sciencexxi_2011_04005.pdf).
4. Что такое CMS?: [Електронний ресурс] – Режим доступу – URL: <http://abiatic.by/tech/program/what-cms>.